

ARITZ BAKARTIA

Entzule nebazan kaleko uso eta txolarreak, baita aurreko etxe erraldoiaren teilatuean atsedena artzen eben saguzar taldea be; edo eta kale kantoiko semaforoa, koloreen bitartez itzegiten eban semaforo zelebrea eta bere saietsean urtaroen barri emailea zan aritz andia; neguan burusoil eta Udabarri eta Udan arroparik ederrenekin agertzen zana.

Nire bibolinaren doinuaren entzuleak ziran guztiak. Ala ateratzen neban bizitzeko dirua, bibolina jotzen ain zuzen be.

Goizero nire kale kantoi gogokoenean biltzen ginan danak, eta bibolin doinuaren lilurapean jendeari mundutik isolatuta biziko bazan moduan senti arazten geneutson.

Gauero aritz andiaren beso sendoen segurtasunera urbiltzen nintzan, eta berarekin izketa gozoan loak artzen nindun. Aize egunetan aritzak, are eta ozenago itzegiten eban, asarre balego bezala. Orrelako egunak aprobetxatzen eban bere barneko saminak kanporatzeko. Izan be, jendeak jakin ez arren, itotzen ari zan porlanez inguratutako lurzoru leor aretan. Txoriak be, gertakari aretaz oarturik, alegintzen ziran, aldarretatik eldu, eta airean lur opa-roago batetara eramaten, baina sustraiak sakonegi edatuak eukozan, ur tanta bakanak bildu asmoz.

Aizete bortitzak be alegintzen ziran zuaitza lekuz aldatzen, baina okertzea bakarrik lortzen eben.

Azken bi urteetan, adar txikiak asarre egozan, eta euron edertasuna ez erakustea erabaki eben, orrela berde agertu bearrean, marroi eta zimur agertzen ziran jendearen begi aurrean.

Nik egunero, bibolin doinuak eskeintzen neutzoan, eta orregaz batera itz gozoak, bizi-poza berbiztu gurean, baina saminaren orroak gortuta eukien. Eta ozen itauntzen neutson:

– Zer egin daikegu zu pozago ikusteko?

Baina zuaitzaren itzak asperen bihurturik eltzen ziran nire belarrietara.

– Oso nekaturik aurkitzen naiz, indarririk barik, gustora besarkatuko neuke lur osasuntsuago bat nere sustrai sendoekin.

Egunetik egunera edertasuna galduz joian, 300 urtetan maitale askoren altzoa izandako aritz bakartia. Zenbat eta zenbat ikasle, abokatu, mediku eta beste ainbat ofiziotako pertsonak bilduko eta ziran zuaitzaren adiskidetasunarekin batera bere gerizpean!

Orain ez zan inor gelditzen zuaitz inguran argazkiak ataraten, edo aren maitasunaren barri zuaitz nekatuari emoteko asmoaz.

Udabarri barri bat be iritsi zan irira, baina urte aretan aritza ez zan neguko lozorrotik esnatu. Nik neure indar guztiakin deitzen neutson:

– Izartu lagun zaarra, indartu txoriek euren abiak egin dagiezan zeure magalean!

Eta zuaitzaren barrenetik, ez zan erantzun ez irri bakar bat be eltzen. Etxipenak eraginda, oraingoan berba egin bearrean, aize garbiaren eta ur freskoaren oroitzapenak pizten eutsozan doinuak atara ziran nire bibolinaren soka artetik zuaitzaren keinu txikiak bilatu gurean. Baina zuaitzak mutu jarraitzen eban, esnatzeko gogorik barik.

Orduan konturatu nintzan neu aretan, zuaitzak, azkenengo atsa eman ebala eta nire doinuak alferrikakoak izan zirala.

Dolu egun aretan, biotza oraindik erdibituta neukola, nire entzulea zan txolarre bat, kantu bizian zeozer esan gurako baleust bezala bagira neukon. Esan gura eustana ikusikeran nire samina ainbatean samurtu zan. Izan be, igaro barri geneukon neguan zuaitzak bere bizi-iraupenean egindako azken aleginaren frutua ikusteko aukerea izan neban, au da, ezkur batetik sortu barri zan kimu lerdan eta osasuntsu bat.

Neure eskuetan artu eta erreka bizi batek erdibitzen eban arizti batean birlandatu neban urteetan, egun onetan eta baita txarretan be adiskide neban aritzaren ondorengo.

Aritz zarra salbatzerik izan en neban lez, zin egin neban, beraren ondorengoak, berak baino bizi obeago izango ebela, eta ez jakola inoz lurrik, ez doinu gozorik faltako.

ZIORTZA ARRIEN ORBE

LANGILEA

Euskaldun gizon baserritarra
biziaren billa doa
mendi bizkarrak, gogoz, garbituz
atxur zorrotzen erara,
seme alabak ditu gogoan
euren etorkizunera,
gose larriak il ez dagizan
ezbearrak zapalduta.

Lenen lenengo bizitza on bat
izan begie lurrean,
osasun argi dizdiratsuz
indartuta oin gainean,
eskola kontuz argiturikan
buru zuriak aidean,
ilun baltzean il ez daitezkan
zulorik sakonenean.

Amabietan kanpaia dator
deika torreko puntatik,
euskaldun jende sinimentsuak
sinismenez erantzunik,
gora txapela, burua argi,
biotza zabal zabalik,
otoi maitea Aitarentzako
gogoaren barrenetik.

Solo ederrak, ondo, dakarki
giro barria lurrera,
or, emen, ta an, itxura ona
agertzen dau azalera,
landara txiki osasuntsuak,
bizi, datoz lur gailera,
gogo onenaz eguzkiari
besarkada emotera.

PAULIN